NVE
NORGES VASSDRAGS-
OG ENERGIVERK

PUBLIKASJON

Sigrid Opedal

KRAFTMARKEDSUNDERSØKELSE PR. 1.1.1995

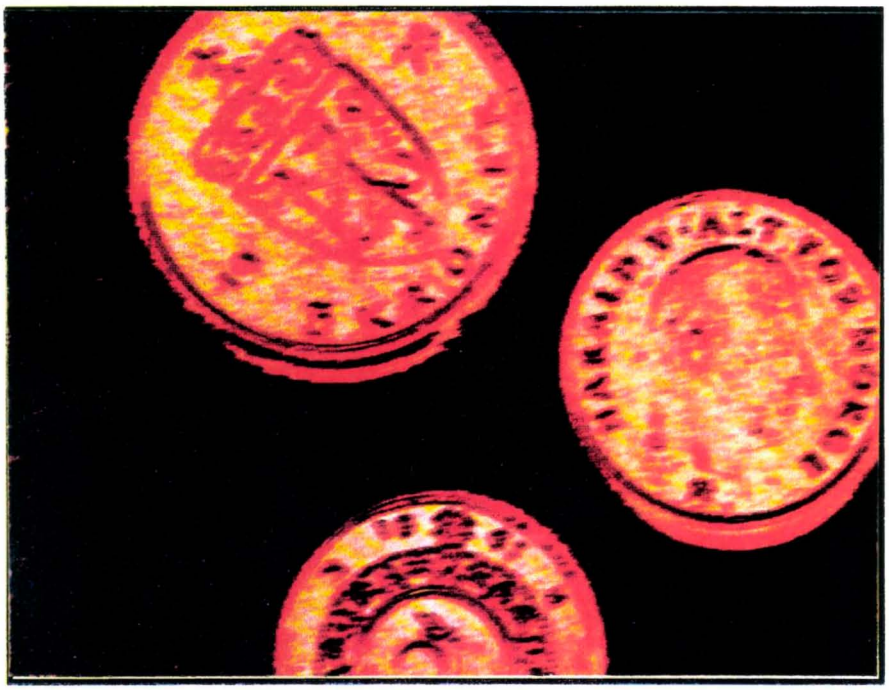

ENØK- OG MARKEDSAVDELINGEN

Nr 11
1995

NVE
NORGES VASSDRAGS- OG ENERGIVERK

TITTEL KRAFTMARKEDSUNDERSØKELSE PR. 1.1.95	**PUBLIKASJON** 11/95
	DATO 12.6.95
FORFATTER Sigrid Opedal	ISBN 82-410-0230-0
	ISSN 0802-2569

SAMMENDRAG
Formålet med undersøkelsen er å vise priser og volum i bilaterale avtaler.

I *engrosmarkedet* er snittprisen i kontrakter med fast pris beregnet til 16,5 øre/kWh for 1995. Dette er en betydelig økning fra vår beregnede snittpris i 1994 som var på 14,2 øre/kWh. En del av differansen mellom prisene kan forklares ved at avtaler om kjøp av konsesjonskraft ikke er tatt med i undersøkelsen for 1995, mens de er inkludert i 1994-tallene. Det er likevel grunn til å tro at snittprisen har gått noe opp i løpet av året. Samtidig er det klart at standardavviket er mindre i 1995 enn i 1994.

De fleste kontrakter er fremdeles fastpriskontrakter. Undersøkelsen viser at ca. 7% av det oppgitte volum er kontrakter hvor pris er knyttet til markedspris. 80 % av kontraktsvolumet i undersøkelsen har en løpetid på 5 år eller kortere.

Husholdninger: Veid snittpris ved salg til husholdninger er på 17,7 øre/kWh.Dette er en økning på 3 øre/kWh sett i forhold til snittprisen for 1994. Det bør presiseres at snittprisen er eksklusive overføringskostnader. Økningen i snittprisen kan ha sammenheng med at prisen i engrosmarkedet har økt.

NVE gjør oppmerksom på at gebyrene ved å skifte leverandør er vesentlig redusert fra 1.1.95. Gebyret ved å skifte leverandør er nå 200 kroner ekskl. mva. Dette har bidratt til at enkelte leverandører har satt ned prisen til husholdningskunder etter at denne undersøkelsen ble foretatt. I tillegg kan de nye reglene føre til at kunder i løpet av året skifter til leverandører som tilbyr lavere kraftpriser. Den reelle gjennomsnittsprisen er derfor noe lavere i 1995 enn det våre beregninger viser.

Næringskunder: Veid snittpris, faste priser eksklusive overføring, for næringskunder er på 16,2 øre/kWh. Dette er en prisøkning på ca. 3,6 øre/kWh sammenlignet med snittprisen, faste priser, pr. 1.3.94. Industrikunder har betydelig lavere priser enn tjenesteytende kunder.

Fastpriskontrakter er det dominerende tilbudet til næringskunder. Bare 8% av det oppgitte volum har en pris tilknyttet markedsprisen.

EMNEORD /SUBJECT TERMS
Kraftmarkedet
Sluttbruker
Marked
Konkurranse

ANSVARLIG UNDERSKRIFT

Jan Moen
avdelingsdirektør

Kontoradresse: Middelthunsgate 29
Postadresse: Postboks 5091 Maj.
0301 Oslo

Telefon 22 95 95 95
Telefax 22 95 90 90

Postgiro 7803 5052056

0. *Bakgrunn* 4

1. *Metodikk og datakvalitet* 4

2. *Engrosmarkedet* 6
2.1 Kontrakter med fast pris 6
2.2 Kontrakter hvor prisen følger markedspris 8
2.3 Fordeling av volum på kontraktslengder 9

3. *Sluttbrukermarkedet* 10
3.1 Husholdningskunder 11
3.1.1 Snittpriser til husholdninger 11
3.1.3 Pristilbud til husholdninger 12
3.2 Næringskunder 13
3.2.1 Snittpriser til næringskunder, faste priser 13
3.2.1.1 Industrikunder 14
3.2.1.1 Tjenesteytende kunder 16
3.2.2 Snittpriser til næringskunder, pris relatert til markedspris 17
3.2.1.1 Industrikunder 17
3.2.1.1 Tjenesteytende kunder 18

4. *Sammenstilling av prisene i engrosmarkedet og sluttbrukermarkedet.* 18

Referanser 20

0. Bakgrunn

Formålet med undersøkelsen er å vise priser og volum i bilaterale avtaler i engros- og sluttbrukermarkedet.

Spesielt ønsker vi å vise hvordan prisutviklingen har vært fra NVE's undersøkelse pr. 1.3.94, og på hvor stor andel som omsettes til markedsmessige betingelser.

Undersøkelsen gir et bilde av situasjonen pr. 1.1.95. For fleksible kontrakter er volum og priser oppgitt som antatt for 1995, og ikke for hele kontraktsperioden.

I rapporten er kraftmarkedet delt opp i to separate markeder; Engrosmarkedet og sluttbrukermarkedet. Sluttbrukermarkedet er delt opp i husholdningsmarkedet og næringsmarkedet.

1. Metodikk og datakvalitet

Undersøkelsen er lagt opp som en postal-undersøkelse. Alle respondentene er lovet anonymisering av data, slik at ingen opplysninger skal kunne henføres til det enkelte selskap. Av den grunn presenteres dataene i undersøkelsen på aggregert nivå.

Spørreskjemaer er sendt til netteiende omsetningsselskaper, produsenter og til rene omsetningsselskaper.

Spørreskjemaet er delt inn i tre hoveddeler (skjemaet finnes som vedlegg).

Del 1 omhandler generelle opplysninger om selskapet.

Del 2 tar for seg oppdekning av kraft.

Del 3 gir en oversikt over antatte leveranser i sluttbrukermarkedet i 1994 fordelt på næringskunder og husholdningskunder.

I skjemaene sendt til produsenter og rene omsetningsselskaper har vi utelatt del 2 for å unngå dobbeltregistrering av kontrakter.

I våre tidligere undersøkelser av kraftmarkedet undersøkte vi endringer i priser, kontraktslengder og valg av leverandør etter innføringen av energiloven 1.1.1991. På grunn av den store utviklingen som har funnet sted i markedet siden 1.1.1991, har vi funnet det hensiktsmessig å gjøre enkelte endringer i årets markedsundersøkelse. Vi har i år sett på de endringer som har funnet sted siden 1.1.1994. For sluttbrukermarkedet har vi valgt å se på salg til kunder innenfor og utenfor eget konsesjonsområde.I tillegg er avtaler om kjøp av konsesjonkraft ikke tatt med i markedsundersøkelsen for 1995, mens den var inkludert i 1994. Vi har valgt å holde konsesjonkraften utenfor da den er priset ut

fra andre premisser enn de resterende leveransene i undersøkelsen. En konsekvens av dette er at resultatene ikke er direkte sammenlignbare med resultater fra tidligere markedsundersøkelser. Vi vil likevel prøve å si noe om utviklingen fra fjoråret under de ulike punktene i rapporten.

Av de 290 selskapene vi har henvendt oss til, har vi mottatt svar fra 254. Av disse er noen få rene omsetningsselskap og produsenter, mens resten er distribusjonsselskap eller engrosselskap. Meglere er ikke med i undersøkelsen, da disse ikke er omsetningskonsesjonspliktige.

Selskapene oppgir at de antar å levere 67,4 TWh til sluttbrukere i 1995. Leveranser til kraftkrevende industri er så langt det var mulig holdt utenfor. Antatt *total* omsetning i 1995 er ca.111,1[1] Twh. Antatt omsetning til kraftkrevende industri er ca. 29 TWh. Av antatt omsetning til sluttbruker, eksklusiv kraftkrevende industri, utgjør våre registreringer ca. 82%.

Vi anser både svarprosent og datakvalitet som tilstrekkelig for å dokumentere de endringer som har funnet sted på engros- og sluttbrukermarkedet.

[1] Antatt brutto totalforbruk i 1994 er 113,4 TWh. Justert for en forventet nedgang på 2 % i 1995, får vi en forventet omsetning for 1995 på 111,1 TWh.
Kilde: NVE og Statnett Marked.

2. *Engrosmarkedet*

Her ser vi på kraftkjøp i engrosmarkedet, dvs. kraft som selskapene kjøper opp i engrosmarkedet for å selge videre i sluttbrukermarkedet. Vi gjør oppmerksom på at vi kun ser på *bilaterale kraftkjøp*, og ikke supplerende oppdekning som egenproduksjon og kjøp i spotmarkedet. Kjøp av konsesjonskraft er ikke inkludert da prisene på konsesjonskraften er satt etter vedtak fra Nærings og energidepartementet.

Definisjoner i undersøkelsen:

Kontraktstid er regnet fra tidspunktet for leveringsstart og frem til utløpet av kontrakten. Det er oppgitt årlig **kontraktsmengde** i GWh. Selskapene har selv beregnet **snittprisen** og det forutsettes at det er benyttet faktiske brukstider ved omregning av effektledd. Snittprisen er *eksklusive overføringskostnader og mva.* Innmatningsavgift og produksjonsavgift er inkludert. Prisen som er oppgitt gjelder for 1995, og ikke for hele kontraktsperioden.

Materialet omfatter et volum på 58,73 TWh. Av dette er 54,50 TWh relatert til kontrakter med fast pris, og 4,24 TWh relatert til kontrakter hvor pris er knyttet opp mot markedspris.

2.1 Kontrakter med fast pris

Med fast pris menes pris som er bestemt for hele perioden, eventuelt med muligheter for at prisen indeksreguleres e.l.

Tabell 2.1 Endring i snittpriser for bilaterale kontrakter fra 1994 til 1995. Faste priser.

Kontraktstid fra leveringsstart	Årlig kontrakts-mengde i GWh 1995	Snittpris øre/kWh 1995
0 - 1 år	16.368	16,1
1 - 3 år	17.195	16,1
3 - 5 år	9.253	16,6
5 - 10 år	8.006	17,3
Fra 10 år	3.673	17,4
Sum/Veiet snittpris	54.495	16,5

Vi ser at den kvantumsveide snittprisen øker med kontraktslengden. Dette kan komme av at aktørene forutser en strammere kraftbalanse inn i fremtiden.

Kontraktstid er regnet fra tidspunktet for leveringsstart og frem til utløpet av kontrakten. 62% av kontraktsmengden har en løpetid på under 3 år. Vi ser også at det er en liten del av kontraktsmengden som har en løpetid over 10 år.

Da vi har endret tidsinndelingen av kontraktene fra *gjenstående løpetid* i markedsundersøkelsen for 1994 til *total løpetid fra kontraktsinngåelse* i denne undersøkelsen, er det ikke mulig å sammenligne snittprisene fordelt på kontraktslengder.

Vi ser at snittprisen for alle kontrakter med fast pris er beregnet til 16,5 øre/kWh. Dette er en betydelig økning fra vår beregnede snittpris i 1994 som var på 14,2 øre/kWh.

En del av differansen mellom prisene kan forklares ved at avtaler om kjøp av konsesjonskraft ikke er tatt med i undersøkelsen for 1995, mens de er inkludert i 1994-tallene. Potensiell mengde konsesjonskraft er 8,5 TWh, men det finnes ikke sikre tall for hvor mye av dette som blir tatt ut. Nærings- og energidepartementet fastsetter prisen for de fleste konsesjonskontraktene, og prisen for 1995 er satt til 12,93 øre/kWh. Snittprisen for de resterende kontraktene er ca. 5 øre/kWh. På grunn av de usikre tallene for konsesjonskraften er det ikke mulig å beregne direkte sammenlignbare tall for 1995 og 1994. En grovregning viser at snittprisen trolig har gått noe opp dette året.

Standardavvik oppgitt i tabell 2.2, viser spredningen i priser for 1995. På grunn av endret definisjon av kontraktstid er tallene ikke direkte sammenlignbare med standardavvikene som ble beregnet for 1994. Det er likevel klart at spredningen er mindre i 1995 enn i 1994.

Tabell 2.2 Standardavvik faste snittpriser 1995

Kontraktstid	Standardavvik øre/kWh
0 - 1 år	2,69
1 - 3 år	3,00
3- 5 år	2,92
5 - 10 år	4,19
Fra 10 år	8,40

2.2 Kontrakter hvor prisen følger markedspris

Med markedspris menes at prisen enten følger Statnett Markeds utvekslingspris på døgnmarkedet[2] eller er avledet av annen markedspris.

Selskapene har oppgitt at 4,24 TWh har pris relatert til markedsprisen. Av dette volumet er 3,07 TWh kontrakter med prissikringsgarantier og 1,17 TWh kontrakter som ikke er prissikret.

Tabell 2.3 Volum fordelt på kontraktslengder. Tall for 1995:

	Total årlig kontrakts-mengde 1995	Fast pris	Pris følger markeds-pris Ikke prissikret	Pris følger markeds-pris Prissikret
	GWh	GWh	GWh	GWh
0 - 1 år	17.643	16.368	296	979
1 - 3 år	18.484	17.195	125	1.164
3 - 5 år	10.614	9.253	506	855
5 - 10 år	8.314	8.006	239	69
Fra 10 år	3.677	3.673	4	0
Sum	58.732	54.495	1.170	3.068

Vi ser at det er en relativt liten andel (ca. 7%) av den totale kontraktsmengden som har en pris som er knyttet opp mot markedsprisen.

I enkelte av kontraktene hvor pris er relatert til markedspris, er det gjort en avtale om prissikring. Prissikringen er som regel gitt ved at kunden betaler en risikopremie som et påslag til markedsprisen. Leverandøren gir ut fra dette kunden en garanti som f.eks et gitt pristak. Går prisen over taket, betaler kunden kun pristaket.

[2] Også kalt spotpris

2.3 Fordeling av volum på kontraktslengder

Undersøkelsen som ble gjort pr. 1.1.93 viste at 66% av volumet i kontraktene hadde kortere løpetid enn 5 år. For 1994 var dette tallet 77%. En tilsvarende analyse av gjenstående lengde på kontraktene i denne undersøkelsen, viser at 80% av kontraktsvolumet har en løpetid på 5 år eller kortere. 94% av kontraktsmengden har en løpetid som er 10 år eller kortere.

Figur 2.1 Prosentvis akkumulert volum på gjenstående kontraktstid, faste priser:

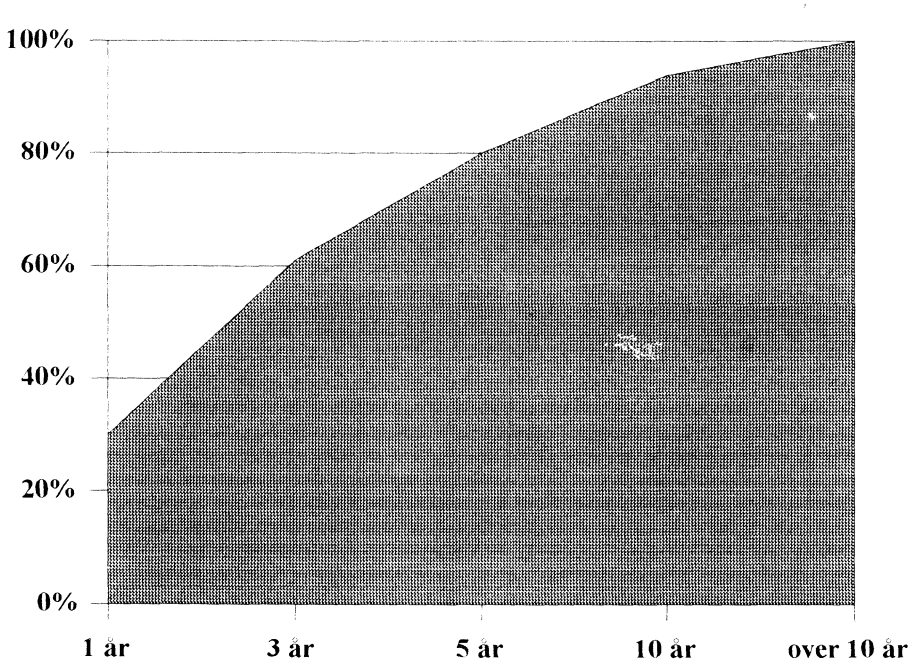

Dette tyder på at selskapene er avventende med å inngå avtaler med løpetid utover 5 år i dagens marked.

3. *Sluttbrukermarkedet*

Med salg til sluttbruker menes alle avtaler som er inngått med enten husholdninger (inkl. jordbruk) eller næringskunder. Markedet er inndelt i to delmarkeder; markedet for husholdninger og markedet for næringskunder. Næringskunder er oppdelt i industrikunder og tjenesteytende kunder. Statkrafts kontrakter til kraftkrevende industri er holdt utenfor. Salg av konsesjonskraft er imidlertid tatt med, da leverandørene selv kan sette prisen på salg av konsesjonskraft til sluttbruker.

Definisjoner i undersøkelsen:

- med **gamle** menes kontrakter med kunder som har hatt kundeforhold siden før 1.1.1994
- med **nye kunder** menes kontrakter med kunder som er tilkommet etter 1.1.1994
- med **forsyningsområde** menes område der det er tildelt konsesjon for utbygging av nettanlegg til overføring av kraft. Det må nevnes at denne inndelingen kun er aktuell for everk som har både nettvirksomhet og omsetningsvirksomhet. Enkelte av respondentene vil av den grunn ikke ha et tradisjonelt forsyningsområde. Disse aktørene har i hovedsak gitt sine svar under rubrikken "gamle".

Bakgrunnen for denne inndelingen er at vi ønsker å belyse hvor mange kunder, og hvor store mengder, som har handlet med andre enn det lokale everket i løpet av det siste året.

Snittpris er eksklusive overføringskostnader, elektrisitetsavgift og mva.

Med **antatt levert i 1995** er det tatt utgangspunkt i kontrakter som er underskrevet pr. 1.1.1995, og det er oppgitt forventet leveranse til kundene i hele 1995. Det er registrert et forventet salg på 67,4 TWh, fordelt med 33,1 TWh på husholdninger og 34,3 TWh på næringskunder.

Avtaler som allerede er inngått, men hvor leveranse ikke har startet, er inkludert. Avtaler som ikke er klarlagt, d.v.s. ikke underskrevet, er ikke inkludert.

3.1. Husholdningskunder

3.1.1 Snittpriser til husholdninger

Tabell 3.1 viser at veid snittpris ved salg til husholdninger er på 17,7 øre/kWh. Dette er en økning på 3 øre/kWh sett i forhold til snittprisen for 1994. Det bør presiseres at snittprisen er eksklusive overføringskostnader. Økningen i snittprisen kan ha sammenheng med at prisen i de underliggende markeder har økt.

Tabell 3.1 Snittpriser for husholdninger

	Årlig kontrakts-mengde i GWh 1995	Antall kunder	Snittpris øre/kWh 1995
Gamle	32.106	1.882.439	17,7
Nye kunder i eget forsyningsområde etter 1.1.94	921	60.880	16,4
Nye kunder utenfor eget forsyningsområde etter 1.1.94	87	897	18,7
Sum/vektet snitt	33.113	1.944.216	17,7

Vi ser at kunder utenfor eget konsesjonsområde har en høyere snittpris en kunder i eget konsesjonsområde. Dette kan komme av at leverandørene som tilbyr den laveste prisen til sine kunder, ikke ønsker å selge utenfor sitt eget område. Dette gjelder spesielt kommuner som har rett på en konsesjonskraftmengde lik det forsyningsbehovet som er i kommunen. Kommunene står imidlertid fritt til å selge denne kraften til hvem og til hvilken pris den måtte ønske, og det er derfor mulig at enkelte kommuner vil endre sin praksis i fremtiden.

Årsaken til prisforskjellen mellom "gamle kunder" og nye kunder i eget forsyningsområde kan være at gruppen "gamle" inneholder kontrakter som er inngått lang tid tilbake og som har en relativt høy pris.

NVE gjør oppmerksom på at gebyrene ved å skifte leverandør er vesentlig redusert fra 1.1.95. Gebyret ved å skifte leverandør er nå 200 kroner ekskl. mva. Dette har bidratt til at enkelte leverandører har satt ned prisen til husholdningskunder etter at denne undersøkelsen ble foretatt. I tillegg kan de nye reglene føre til at kunder i løpet av året skifter til leverandører som tilbyr lavere kraftpriser. Den reelle gjennomsnittsprisen er derfor noe lavere i 1995 enn det våre beregninger viser.

Tabell 3.2 Standardavvik, husholdninger

	Standardavvik øre/kWh
Gamle	3,26
Nye kunder i eget forsyningsområde etter 1.1.94	2,69
Nye kunder utenfor eget forsyningsområde etter 1.1.94	0,87

Totalt standardavvik for alle avtaler er 3,10 øre/kWh. Vi ser at standardavviket er høyere i kontrakter med "gamle" kunder, og at pristilbudene til nye kunder utenfor eget forsyningsområde har den minste spredningen. I undersøkelsen for 1994 fant vi at standardavviket for husholdninger var 3,4 øre/kWh for ordinære kontrakter, 2,7 øre/kWh for reforhandlede kontrakter og 1,7 øre/kWh for kontrakter med nye kunder. Vi gjør oppmerksom på at vi i denne undersøkelsen har endret kriteriene for inndeling i kundegrupper, og standardavvikene i de to årene lar seg derfor ikke sammenligne.

3.1.3 Pristilbud til husholdninger

Vi har sett på hvilken type kontrakter husholdningskundene har. Med **fast pris** menes tariff som er bestemt for hele perioden, eventuelt med muligheter for at prisen indeksreguleres e.l. Med **flexi-tariff** menes kontrakter hvor det for en del av leveringen er avtalt fast pris, og for resten av leveringen er prisen avledet av markedspris. Med **markedstariff** menes at prisen enten er knyttet til Statnett Markeds utvekslingspris på døgnmarkedet eller avledet av annen markedspris. Med **annet** menes andre typer enn de som er nevnt ovenfor.

Tabell 3.3 Pristilbud til husholdninger

	Løpende kontrakter med husholdninger		
	Årlig kontrakts-mengde i GWh 1995	Antall kunder	Snittpris øre/kWh 1995
Fast pris, ettårs avtale	18.653	1.089.096	17,1
Fast pris, toårs avtale	672	32.677	16,7
Forventet flexi-tariff	430	15.196	19,7
Forventet markedstariff	545	39.068	18,5
Annet	9.446	526.035	17,7

Sum mengde alle kontrakter: 29.745Gwh
Antall kunder: 1.702.072

Antatt levert mengde under tabell 3.1 er noe lavere enn under tabell 3.3. Dette skyldes sannsynligvis at enkelte selskaper har holdt H4-kontrakter utenfor i tabell 3.3.

Tabell 3.3 viser at pristilbudene som er knyttet opp mot forventet markedspris er noe høyere enn fastprisavtalene. Dette kan komme av at selskapene ved innlevering av markedsundersøkelsen hadde forventninger om en høy markedspris i 1995. Det bør nevnes at flexi-tariffene og markedstariffene fra de ulike selskapene er ulikt utformet.

3.2 Næringskunder

3.2.1 Snittpriser til næringskunder, faste priser

Veid snittpris, faste priser, eksklusive overføring for næringskunder er på 16,2 øre/kWh. Dette er en prisøkning på ca. 3,6 øre/kWh sammenlignet med snittprisen, faste priser, pr. 1.3.94. Industrikunder har betydelig lavere priser enn tjenesteytende kunder. Leveranser til kraftkrevende industri er så langt det er mulig holdt utenfor.

3.2.1.1 Industrikunder

Tabell 3.4 Snittpriser til industrikunder, faste priser

	Årlig kontrakts-mengde i GWh 1995	Antall kunder	Snittpris øre/kWh 1995
Gamle	13.824	59.694	15,6
Nye kunder i eget forsyningsområde etter 1.1.94	743	811	17,4
Nye kunder utenfor eget forsyningsområde etter 1.1.94	1.594	252	15,8
Sum/Veiet snittpris	16.161	60.757	15,7

Snittprisen er lavest for "gamle kunder". Vi minner igjen om at oppdelingen mellom innenfor og utenfor eget konsesjonsområde kun er aktuelt for enkelte av respondentene. Noen respondenter kan ha hatt problemer med å skille mellom gamle kunder og nye kunder i eget konsesjonsområde og ført alle disse kundene under "gamle". Dette gjør at vi må utvise forsiktighet med å foreta for bastante slutninger om resultatene for nye kunder innenfor og utenfor konsesjonsområde. Vi vil likevel antyde noen tendenser. Snittprisen i kontrakter til kunder utenfor eget forsyningsområde er betydelig lavere enn snittprisen til nye kunder i eget forsyningsområde. En mulig forklaring på dette kan være at det i denne gruppen er industribedrifter som bruker store mengder energi, og som derfor har forhandlingsmakt. Vi ser av tabellen at forbruket til kundene i gruppen "utenfor eget forsyningsområde" er større enn forbruket til kundene i gruppen "i eget forsyningsområde".

Tabell 3.5 viser spredningen på prisene til industrikunder i kontrakter med fast pris.

Tabell 3.5 Standardavvik, industrikunder, faste priser

	Standardavvik øre/kWh
Gamle	3,43
Nye kunder i eget forsyningsområde etter 1.1.94	3,27
Nye kunder utenfor eget forsyningsområde etter 1.1.94	3,04

Totalt standardavvik for alle avtaler er 3,40 øre/kWh. Som for husholdningskundene er standardavviket størst i kontrakter med "gamle" kunder. Pristilbudene til nye kunder utenfor eget forsyningsområde inneholder den minste spredningen. Det må igjen nevnes at enkelte av respondentene ikke tilhører et tradisjonelt forsyningsområde, og forholdene mellom standardavvikene er derfor kun en indikasjon.

Beregninger av standardavviket i forrige markedsundersøkelse (1994) for næringskunder totalt (industrikunder og tjenesteytende kunder) gav følgende resultater: ordinære kontrakter hadde standardavvik på 3,0 øre/kWh, standardavviket for reforhandlede kontrakter var 2,9 øre/kWh, og for nye kontrakter var standardavviket 2,0 øre/kWh. Det kan umiddelbart se ut som om standardavviket har økt fra 1994 til 1995, men dette kan skyldes den endrede oppdelingen i kundegrupper.

3.2.1.2 Tjenesteytende kunder

Tabell 3.6 Snittpriser til tjenesteytende kunder, faste priser

	Årlig kontrakts-mengde i GWh 1995	Antall kunder	Snittpris øre/kWh 1995
Gamle	11.625	145.678	16,9
Nye kunder i eget forsyningsområde etter 1.1.94	703	1.973	17,0
Nye kunder utenfor eget forsyningsområde etter 1.1.94	1.205	449	16,9
Sum/Veiet snittpris	13.533	148.100	16,9

Forskjellen i snittpriser mellom de ulike kundegruppene er mindre i kontrakter til tjenesteytende kunder enn til industrikunder. Også for tjenesteytende kunder gjelder betenkningene om inndelingen i de ulike kundegruppene. Se avsnitt 3.2.1.1.

Tabell 3.7 Standardavvik, tjenesteytende kunder, faste priser

Næringskunder	Standardavvik øre/kWh
Gamle	3,28
Nye kunder i eget forsyningsområde etter 1.1.94	2,68
Nye kunder utenfor eget forsyningsområde etter 1.1.94	3,00

Totalt standardavvik for alle avtaler er 3,13 øre/kWh. Vi ser at standardavviket i kontrakter til tjenesteytende kunder, er noe mindre enn til industrikunder. Dette kan komme av at enkelte industrikontrakter er inngått lang tid tilbake med en lav pris. Også for kontrakter til tjenesteytende kunder er standardavviket høyere i kontrakter med

"gamle" kunder. Standardavviket i nye kontrakter i eget område er litt lavere enn standardavviket i nye kontrakter utenfor eget område. Vi minner om beregningene av standardavviket i forrige markedsundersøkelse (1994) for næringskunder totalt; (industrikunder ekskl. kraftintensiv industri, og tjenesteytende kunder): ordinære kontrakter hadde standardavvik på 3,0 øre/kWh, standardavviket for reforhandlede kontrakter var 2,9 øre/kWh, og for nye kontrakter var standardavviket 2,0 øre/kWh. På grunn av den endrede inndelingen i kundegrupper er det ikke klart om standardavviket har gått opp fra forrige undersøkelse.

3.2.1 Snittpriser til næringskunder, kontrakter hvor pris er knyttet opp mot markedspris

3.2.1.2 Industrikunder

Tabell 3.8 Årlig kontraktsmengde til industrikunder, kontrakter hvor pris er knyttet opp mot markedspris

	Årlig kontrakts-mengde i GWh 1995	Antall kunder
Gamle	2.848	2.859
Nye kunder i eget forsyningsområde etter 1.1.94	119	87
Nye kunder utenfor eget forsyningsområde etter 1.1.94	414	93
Sum/Veiet snittpris	3.382	3.039

Av årlig kontraktsmengde i 1995 er det 12% som er omsatt til kunder utenfor eget forsyningsområde. Dette utgjør 3,6% av antall kunder, noe som tyder på at det er av de største kundene som har inngått kontrakter utenfor et forsyningsområde de holder til. Vi minner om at enkelte av respondentene ikke tilhører et tradisjonelt forsyningsområde, og prosentandelen må derfor kun sees på som en indikasjon på bevegelsene i markedet.

3.2.2.2 Tjenesteytende kunder

Tabell 3.9 Årlig kontraktsmengde til tjenesteytende kunder, kontrakter hvor pris er knyttet opp mot markedspris

	Årlig kontrakts-mengde i GWh 1995	Antall kunder
Gamle	994	3.116
Nye kunder i eget forsyningsområde etter 1.1.94	16	172
Nye kunder utenfor eget forsyningsområde etter 1.1.94	205	212
Sum/Veiet snittpris	1.215	3.500

16,9% av kontraktsmengden omsettes utenfor eget forsyningsområde. Dette er 6% av antall kunder. Vi ser at det er større bevegelse mellom leverandørene i markedet for tjenesteytende kunder enn i markedet for industrikunder.

4. Sammenstilling av prisene i engrosmarkedet og sluttbrukermarkedet.

Den veide snittprisen i engrosmarkedet, for kontrakter med fast pris og pris knyttet opp mot markedspris, er i undersøkelsen beregnet til 16,5 øre/kWh for 1995. Snittprisen i sluttbrukermarkedet er henholdsvis 17,7 øre/kWh for husholdningskunder og 16,3 øre/kWh til næringskunder. I markedsundersøkelsen for 1994 var snittprisen på engrosmarkedet 14,2 øre/kWh, mens snittprisen i sluttbrukermarkedet var henholdsvis 14,7 øre/kWh til husholdninger og 12,6 øre/kWh til næringskunder. Vi ser at den økte engrosprisen har gitt seg utslag i høyere priser i sluttbrukermarkedet. Marginen mellom engrospris og sluttbrukerpris ved salg til husholdningskunder har samtidig økt fra 0,5 øre/kWh i 1994 til 1,2 øre/kWh i 1995, mens marginen mellom engrospris og pris til næringskunder fremdeles er liten og negativ. Dette kan komme av at leverandørene i sin prissetting forutsetter at husholdningsmarkedet ikke er fullstendig åpnet for fri konkurranse. Etter reduksjonen av gebyr ved leverandørskifte av 1.1.95, kan dette bildet komme til å endre seg noe.

Det er også naturlig å stille spørsmål om fortjenesten av kraftomsetning. Våre undersøkelser har tatt utgangspunkt i bilaterale avtaler. I tillegg til kraftkjøp gjennom bilaterale avtaler, dekker everkene seg opp gjennom spotmarkedet, konsesjonskraft og egenproduksjon. Av den grunn vil de faktiske marginene være høyere enn det kan se ut som ved en sammenstilling av de snittpriser vi er kommet frem til i undersøkelsen.

Referanser

Opedal, Sigrid, 1994:
Kraftmarkedsundersøkelse pr. 1.1.1993, Publikasjon nr.02 NVE 1994

Vedlegg

KRAFTMARKEDSUNDERSØKELSEN 1995

NETTEIENDE OMSETNINGSSELSKAPER

ENGROSMARKED OG SLUTTBRUKERMARKED

Selskap:_____

Kontaktperson :_____

Telefon:_____

Del 1: Generelle opplysninger om selskapet:

1.1 Selskapets virksomhet: (det kan settes flere kryss)

Produksjon	.....	**Porteføljeforvaltning**	.....
Kraftsalg engros	.....	**Megling**	.....
Kraftsalg sluttbruker	.....	**Rådgivning**	.....
Distribusjon	.....		
Overføring	.....		

1.2 Energiomsetning 1994:

Total omsetning til sluttbruker i GWh (målt hos sluttbruker)	**GWh**
Total omsetning til sluttbruker ekskl. overføring, mva og elavgift i mill. kr.	**mill. kroner**
Omsetning engros i GWh	**GWh**
Omsetning engros ekskl. overføring og mva. i mill. kr.	**mill. kroner**

1.3 Produksjon 1994:

Total produksjon inkl. andelskraft i GWh	**GWh**
Andelskraft i GWh	**GWh**

Vedlegg

Del 2: Kjøp av kraft

Alle bilaterale kontrakter med avtale om kjøp i 1995 skal oppgis. Det gjelder også kontrakter som er inngåtte, men hvor levering ikke er igangsatt enda. Avtaler om kjøp av konsesjonskraft skal ikke tas med.

2.1 Bilaterale kontrakter i 1995

2.1.1 Kontrakter med fast pris i 1995

	Bilaterale kontrakter med avtale om kjøp i 1995 (undertegnet pr. 1.2.1995)	
Kontraktstid (fra tidspunktet for leveringsstart)	Årlig kontrakts-mengde i **GWh**	**Snittpris** eksklusive overføring og mva **øre/kWh**
0-1 år		
1-3 år		
3-5 år		
5-10 år		
Fra 10år		
SUM		

2.1.2 Kontrakter hvor prisen følger markedsprisen (ekskl. kontrakter med prisikringsgarantier) Med snittpris menes her forventet middelpris for 1995.

	Bilaterale kontrakter med avtale om kjøp i 1995 (undertegnet pr. 1.2.1995)	
Kontraktstid (fra tidspunktet for leveringsstart)	Årlig kontrakts-mengde i **GWh**	**Snittpris** eksklusive overføring og mva **øre/kWh**
0-1 år		
1-3 år		
3-5 år		
5-10 år		
Fra 10år		
SUM		

Vedlegg

2.1.3 Kontrakter med prisikringsgarantier

Med snittpris menes her forventet middelpris for 1995.

	Bilaterale kontrakter med avtale om kjøp i 1995 (undertegnet pr. 1.2.1995)	
Kontraktstid (fra tidspunktet for leveringsstart)	Årlig kontrakts-mengde i **GWh**	**Snittpris** eksklusive overføring og mva **øre/kWh**
0-1 år		
1-3 år		
3-5 år		
5-10 år		
Fra 10år		
SUM		

2.3 Forventet kjøp av kraft på organiserte markeder i 1995

	Forventet kjøp på organiserte markeder i 1995 GWh
Spotmarkedet	
Terminmarkedet	

Vedlegg

Del 3: Kraftsalg til sluttbruker

Med salg til sluttbruker menes alle avtaler som er inngått med enten husholdninger (inkl. jordbruk) eller næringskunder.

Med **gamle** menes kontrakter med kunder som har hatt kundeforhold siden før 1.1.1994, og med **nye kunder** menes kontrakter med kunder som er tilkommet etter 1.1.1994.

3.1 Kraftsalg til husholdninger inkl. jordbruk:

3.1.1 Kraftsalg til husholdninger (inkl. jordbruk) i 1995.

	Antatt levert GWh i 1995 (kontrakter undertegnet pr. 1.2.95)	**Antall kunder**	**Snittpris eksklusive overføring, mva og elavgift øre/kWh**
Gamle			
Nye kunder i eget forsyningsområde etter 1.1.94			
Nye kunder utenfor eget forsyningsområde etter 1.1.94			
SUM	Sum lik 3.1.2	Sum lik 3.1.2	

3.1.2 Prisfastsettingskriterier til husholdninger:

	Antatt levert GWh i 1995 (kontrakter undertegnet pr. 1.2.95)	**Antall kunder**	**Snittpris eksklusive overføring, mva og elavgift øre/kWh**
Fast pris, ettårs avtale			
Fast pris, to årsavtale			
Flexitariff			
Markedstariff			
Andre typer			
SUM	Sum lik 3.1.1	Sum lik 3.1.1	

Vedlegg

3.2 Kraftsalg til næringskunder

3.2.1 Kraftsalg til næringskunder, faste priser:

3.2.1.1 Industrikunder:

Med industrikunder menes næringskunder som er fritatt for elavgift etter Statistisk Sentralbyrås spesifisering av industrikunder.

	Antatt levert GWh i 1995 (kontrakter undertegnet pr. 1.2.95)	**Antall kunder**	**Snittpris** eksklusive overføring og mva **øre/kWh**
Gamle			
Nye kunder i eget forsyningsområde etter 1.1.94			
Nye kunder utenfor eget forsyningsområde etter 1.1.94			
SUM			

3.2.1.2 Tjenesteytende kunder:

Med tjenesteytende kunder menes næringskunder som ikke er fritatt for elavgift etter Statistisk Sentralbyrås spesifikasjon.

	Antatt levert GWh i 1995 (kontrakter undertegnet pr. 1.2.95)	**Antall kunder**	**Snittpris** eksklusive overføring, mva og elavgift **øre/kWh**
Gamle			
Nye kunder i eget forsyningsområde etter 1.1.94			
Nye kunder utenfor eget forsyningsområde etter 1.1.94			
SUM			

Vedlegg

3.2.2 Kraftsalg til næringskunder, kontrakter hvor pris er knyttet opp mot markedspris:

Med snittpris menes forventet middelpris for 1995.

3.2.2.1 Industrikunder:

Med industrikunder menes næringskunder som er fritatt for elavgift etter Statistisk Sentralbyrås spesifisering av industrikunder.

	Antatt levert GWh i 1995 (kontrakter undertegnet pr. 1.2.95)	**Antall kunder**	**Snittpris** eksklusive overføring og mva **øre/kWh**
Gamle			
Nye kunder i eget forsyningsområde etter 1.1.94			
Nye kunder utenfor eget forsyningsområde etter 1.1.94			
SUM			

3.2.1.2 Tjenesteytende kunder:

Med tjenesteytende kunder menes næringskunder som ikke er fritatt for elavgift etter Statistisk Sentralbyrås spesifikasjon.

	Antatt levert GWh i 1995 (kontrakter undertegnet pr. 1.2.95)	**Antall kunder**	**Snittpris** eksklusive overføring, mva og elavgift **øre/kWh**
Ordinære			
Nye kunder i eget forsyningsområde etter 1.1.94			
Nye kunder utenfor eget forsyningsområde etter 1.1.94			
SUM			

I 1995 ER FØLGENDE PUBLIKASJONER UTGITT:

Nr 1 Magnus Køber og Inger Sætrang: Pris på elektrisk kraft til husholdninger 1995. (4 s.)

Nr 2 Håkon Egeland og Hans Otnes: Lokal kraftsystemplanlegging. (11 s.)

Nr 3 Jarl Øvstedal (red.): Stjørdalsvassdraget med Gråelva - En naturfaglig kunnskapsoppsummering. Referat fra fagmøte den 21. og 22. juni 1994. (91 s.)

Nr 4 Olianne Eikenæs og Steinar Pettersen: Prosjekt differensiert forvaltning av verna vassdrag. Sluttrapport fra utprøvingsfasen. (45 s.)

Nr 5 Margrethe Elster: Sedimentundersøkelser i Etna-Dokka 1987-1993. (44 s.)

Nr 6 Øistein Dalland og Per Einar Faugli (red.): Formidling og utvikling av kvaliteter ved vassdrag. Referat fra Landskonferanse 7.-9. juni 1994. (214 s.)

Nr 7 Inger Sætrang (red.): Statistikk over overføringstariffer i regional- og distribusjonsnett 1995. (66 s.)

Nr 8 Nils Haakensen (red.): Glasiologiske undersøkelser i Norge 1992 og 1993. (139 s.)

Nr 9 Jan Habberstad: Kartlegging av vassdragsinngrep i Gaula. (23 s.)

Nr 10 Sylvia Smith-Meyer: Geofaglig klassifisering av norske vassdrag. (109 s.)

Nr 11 Sigrid Opedal: Kraftmarkedsundersøkelse pr 1.1. 1995